

Sygn. akt IV CSK 418/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D.
przeciwko Towarzystwu [...] Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 stycznia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej
kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł, tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej Towarzystwa [...] S.A. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. akt I ACa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7 - 8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz

szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżąca przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście zarzucanych naruszeń prawa procesowego i materialnego oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazała, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej. W skardze kasacyjnej zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 354 § 1 k.c., przez przyjęcie, iż strona pozwana jest obowiązana do wypłaty odszkodowania z umowy ubezpieczenia, w sytuacji gdy powód dopuścił się rażącego niedbalstwa, a ponadto powierzył wykonanie zlecenia osobie, która wyrządziła szkodę z winy umyślnej; art. 355 § 2 k.c. w zw. z art. 798 k.c., przez brak weryfikacji przez spedytora takich dokumentów przewoźnika jak KRS, czy polisa ubezpieczeniowa oraz przez brak znajomości języka, w jakim przewoźnik przedkłada dokumenty.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżąca upatrywała w braku weryfikacji przez powoda jako spedytora danych przewoźnika w oparciu o informacje spoza giełdy przewozowej T.. Nadto łącząca strony umowa ubezpieczenia zwalniała pozwanego ubezpieczyciela od odpowiedzialności

w wypadku wyrządzenia szkody z winy umyślnej, bądź rażącego niedbalstwa powoda, albo osób, którymi się posługuje. Podmiotem, którym posłużył się powód był przewoźnik, jak się później okazało fałszywy.

W wyroku z dnia 16 stycznia 2013 r., II CSK 202/12, nie publ., Sąd Najwyższy wskazał, że przyjęcie poglądu, iż przestępca wprowadzający w błąd spedytora jest osobą działającą na jego zlecenie w każdym przypadku, prowadziłoby do wyłączenia w oparciu o ogólne warunki ubezpieczenia (w tamtej sprawie brzmienie § 6 ust. 1 pkt 1 ogólnych warunków ubezpieczenia było takie jak w niniejszej sprawie), odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkodę wyrządzoną z winy umyślnej przewoźnika, powstałą wskutek przestępstwa umyślnego popełnionego na szkodę spedytora. Taka wykładnia jest sprzeczna z istotą umowy ubezpieczenia, oraz wskazanymi w art. 799 k.c. zasadami odpowiedzialności spedytora za osoby, którymi się posługuje. W związku z tym, przesłanką wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela, w sytuacji gdy spedytor powierzy przesyłkę przestępcy podającemu się za przewoźnika, jest rażące niedbalstwo spedytora, jego pracowników lub innych osób działających na jego zlecenie. Z kolei rażące niedbalstwo, o którym mowa w art. 827 § 1 k.c., można przypisać w wypadku nieprzewidywania szkody jako skutku m.in. zaniechania ubezpieczającego, o ile doszło do przekroczenia elementarnych zasad staranności. Rażące niedbalstwo jest kwalifikowaną postacią braku staranności w przewidywaniu skutków działania i jest to takie zachowanie, które wręcz graniczy z umyślnością i nie może być traktowane za równoznaczne z pojęciem „należytej staranności”, w rozumieniu art. 355 k.c.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy przedstawione przez Sąd drugiej instancji szczegółowe motywy przyjęcia po stronie pracownika powoda braku rażącego niedbalstwa nie pozwalają na zakwalifikowanie dokonanej przez ten Sąd oceny prawnej za dowolną, a przez to w sposób oczywisty naruszającą zasady wykładni wskazanych w zarzutach skargi kasacyjnej przepisów prawa materialnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).

aj

l.n